No. 969.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden, enz.* FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 26 JUNIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt betaald 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 25 Junij.

In de zitting van gisteren is de heer van Heyden Reinestein nog eens terug gekomen op de oprigting der *bureaux van statistiek;* hij stelde namelijk een amendement voor, bepalende, dat de kosten van die bureaux door het rijk zouden gedragen worden. Na eene korte verklaring van den minister, die zich beriep op hetgeen hij reeds Zaturdag avond had gezegd, trok de voorsteller zijn amendement in. Daarna zijn de verdere artikels der provinciale wet van art. 163 tot het einde afgehandeld en aangenomen.

Op art. 180 werden nog twee amendementen voorgesteld, waarvan men onder ons verslag der Kamer meer in bijzonderheden de strekking zal vinden; beide werden verworpen met groote meerderheid. Eindelijk is het geheele ontwerp der provinciale wet aangenomen met 58 tegen 6 stemmen; waarna op voorstel des Voorzitters de discussien over de scheepvaartwetten werden bepaald op aanstaanden Donderdag.

Allerbelangrijkst wordt dezer dagen eene nadere beschouwing van het standpunt van het radikalisme in Zwitserland tegenover de Kerkelijke vrijheid in Duitschland. De heugelijke wending, die de katholijk-kerkelijke zaken in Oostenrijk, Pruissen, en andere Duitsche Staten, alsmede in Frankrijk genomen hebben, komt voor het Zwitsersche radikalisme ten hoogste ongelegen. Immers wat deed het tot dusverre? Het gaf het wachtwoord der vervolging; het deed katholijke godsdienstige instellingen, die aan onderwijs en opvoeding en aan godvruchtige oefeningen waren toegewijd, door middel van het politiek gezag en door militaire executie [illegible] men; het maakte zich meester van de fondsen der goede katholijke corporatien, die ontbonden, en welker leden naar alle zijden verstrooid en tot een schamel stukje brood verwezen werden; het onttrok gansche bisdommen aan de leiding hunner Opperherders, door het verdrijven van Bisschoppen enz. enz.

Bij al die bedrijven steunde het niet alleen op de sympathie van het buitenland, maar het hield ook trouw het stelsel van navolging en naäping van de elders gegeven voorbeelden vol, en in de vaste overtuiging dat het Katholicismus zijnen naderenden val te gemoet waggelt, was het er ver van af om de herleving van het godsdienstig gevoel met al hare gevolgen in onderscheidene Staten van Europa ook zelfs maar te vermoeden.

Van lieverlede namen de zaken nogtans eenen anderen keer; in Duitschland werd de strijd om godsdienstige vrijheid, ook in het belang der Katholijken, niet te vergeefs gestreden; hoezeer dan ook nog vele wenschen niet ten volle hunne bevrediging hebben gevonden. Voornamelijk echter in Oostenrijk is de grondslag van de overheersching der Kerk door den Staat weggevallen, ten gevolge van het keizerlijk decreet, waarbij het *Placet* is opgeheven; geestelijke orden en corporatien, Ligoristen en Jezuiten worden er wederom geduld en toegelaten enz. (men herinnere zich slechts der beschikking van den veldmaarschalk Radetzky van 4 April ll.)

Van al datgene nu, wat het Zwitsersch radikalisme van zoo vele onderscheidene kanten buitenslands hoopte te beleven, heeft thans nu in de meeste landen juist het tegendeel plaats. Zijn standpunt moet alzoo door den tijd steeds moeijelijker worden. De talrijke voor de Katholijken zoo schadelijke beschikkingen, die sedert eene lange reeks van jaren van de Zwitsersche kantonsregeringen zijn voortgekomen, waren over het algemeen niets anders dan eene dikwijls onbezonnen en vaak ruwe toepassing van het Josephistisch-Oostenrijksch Staats-kerkregt. In dat opzigt, even als in zoo vele andere, hadden de Zwitsers niets uitgevonden; zij copieerden slechts. De regeringsmannen bragten in praktijk, wat zij buitenslands op de Duitsche Universiteiten geleerd hadden. Voortaan zal hun evenwel die buitenlandsche grondslag ter voortzetting hunner tot dus verre gevoerde Staatspraktijk ontbreken; het beroep op het voorbeeld van Oostenrijk moet ophouden, of zal in het toekomstige nog alleen maar kunnen gedaan worden door de vrienden van de vrijheid der Kerk, en in weerwil der slechts de overwinnaars onteerende nederlaag van den Sonderbund, loopt het radikalisme gevaar zich een gelijksoortigen achteruitgang te zullen moeten getroosten, als het thans in Oostenrijk beleeft. De aard der dingen zal en moet, op den duur zijne regten doen gelden.

De allocutie van Pius IX heeft te Turijn en te Brussel lieden opgewekt, die, in plaats van het hoofd eerbiedig te buigen voor de uitspraak des H. Vaders, die het kwaad heeft aangeduid waar het zich bevindt, juist daarom in trotschen toorn ontstoken, hunne pen hebben durven scherpen om den Paus te beleedigen. Terwijl de Belgische *Independance* (van wien echter wel niet veel anders te verwachten was) zijn gal tegen Z. H. uitspuwt voegt zich ook de *Resorgimento* van Turijn bij het getal der onvergenoegden, die het gezag des H. Stoels miskennen. Het oordeel van dit dagblad wordt thans door anti-katholijken aangehaald om te bewijzen dat ook de behoudende partij in Piemont zich tegen het oordeel des H. Vaders aankant. Men vergete echter niet, dat de *Resorgimento*, is een blad het ministerie toegedaan, dat zich *à tort et à travers* conservatief noemen wil, ofschoon het niet veel minder is dan radikaal. Het zijn de Katholijken, die in Piemont even als in Belgie juist de conservatieve oppositie uitmaken.

Dat de *Resorgimento* niet met een katholijken geest bezield kan zijn, blijkt reeds daaruit, dat hij zich niet schaamt te zeggen, niet alleen »dat de allocutie onwaarheden bevat", maar zelfs »dat het niet te veronderstellen is dat het hof van Rome daarvan geheel onkundig is geweest." De *Resorgimento* ontziet zich dus niet om het hof van Rome van opzettelijk bedrog en kwade trouw te verdenken.

Z. M. heeft den Hoog [illegible] heer [illegible], landdeken in Aardenburg, vergund de hem door Z. H. den Paus opgedragen waardigheid van bisschop van Adras *in partibus infidelium* aan te nemen.

Bij koninklijk besluit van 20 Junij jl., zijn o. a. verleend de volgende pensioenen, als: aan E. H. van der Horst, weduwe van A. baron Sloet van Tweenyenhuizen, in leven directeur der indirecte belastingen in de provincie Drenthe ƒ 1561; aan Mr. C. W. Cremer, ontvanger der successie-regten te Amsterdam ƒ 4000.

Z. M. heeft tot lid der commissie van administratie over de gevangenis voor veroordeelde vrouwen te Gouda, benoemd den heer G. Ph. Buchner, med. doctor aldaar.

Na een voorafgaand vergelijkend examen, zijn bij achtereenvolgende beschikkingen van den minister van binnenlandsche zaken benoemd tot opzigters van den waterstaat: in het 9de distrikt (provincie Noordholland) H. W. L. Docters van Leeuwen; in het 11de distrikt (provincie Zeeland) J. K. Roeloffs en J. Schraver.

De minister van binnenlandsche zaken heeft goedgevonden tot het afnemen van het eindexamen van eenige kweekelingen der koninklijke akademie te Delft, die met het ten einde loopende academie-jaar hunne studien zullen hebben voltooid en een diploma van civiel ingenieur verlangen, met autorisatie des Konings, in te stellen eene speciale commissie, als leden waarvan benoemd zijn de heeren: G. Simons, directeur der academie, voorzitter; H. C. Fijnje van Salverda, hoofd-ingenieur van 's Rijks waterstaat in Noordbrabant; M. G. Beijerinck, hoofd-ingenieur van 's Rijks waterstaat in Zuidholland; F. W. Conrad, ingenieur-directeur van de Hollandsche ijzeren spoorweg-maatschappij; A. C. Pierson, directeur van het stads-fabriek-ambt te Amsterdam; W. N. Rose, stads-architect te Rotterdam; Kros, eerste opzigter van Rhijnland; R. Lobatto, hoogleeraar in de wiskunde bij de academie; D. J. Storm Buijsing, ingenieur van den waterstaat, gedetacheerd bij de academie; W. Overduijn, leeraar in de natuurkunde bij de academie; J. E. Ter Winkel, leeraar in de bouwkunde bij de academie.

Wij vernemen, dat de geheele Provinciale Commissie van Geneeskundig Toevoorzigt te Amsterdam ontslag zou hebben gevraagd, en wel wegens moeijelijkheden, ter zake van het afnemen der examens voor scheepsheelmeesters, door den onlangs genomen maatregel ontstaan.

(*Geneesk. Cour.*)

Men leest in de *Nederlander*:

»Alles voorspelt, dat de alhier (te Utrecht) op Woensdag en Donderdag, 26 en 27 Junij te houden algemeene vergadering der maatschappij voor geneeskunst, luisterrijk en druk bezocht zal zijn. Het gunstig jaargetijde, het geringe aantal zieken en de geschikte ligging dezer stad zullen ongetwijfeld de geneeskundigen van alle zijden naar de vergadering doen toestroomen eener maatschappij, die bij hare geboorte reeds aller belangstelling en sympathie had verworven. In het schoone gebouw voor kunsten en wetenschappen zijn de vereischte zalen in gereedheid gebragt, zoo voor het houden der algemeene en sectievergaderingen, als voor vriendschappelijke zamenkomsten en het houden van den gemeenschappelijken maaltijd. Des Woendags ten 10 ure zal de algemeene vergadering door den hoogleeraar Mulder met eene rede geopend worden, en denzelfden avond zullen de sectien in onderscheidene zalen van hetzelfde gebouw bijeenkomen, om zich, na den afloop der werkzaamheden, in eene andere zaal vriendschappelijk te vereenigen. Den volgenden dag zal de algemeene vergadering ten 10 ure hervat worden. Daarna zullen de leden zich op nieuw in sectien kunnen vereenigen en verder de verschillende inrigtingen voor natuur-scheikundig, natuur-historisch en geneeskundig onderwijs (physisch kabinet, scheikundig laboratorium, sterrewacht, kabinet voor zoölogie en mineralogie, plantentuin, museum voor anatomie, physiologisch laboratorium, observatorium, microscopicum, gasthuis, enz.), voorts de veeartsenijschool, het kabinet voor landbouw, het zoölogisch kabinet van de Hoogleeraar Lith de Jeude, den zoölogischen tuin, en het meteorologisch observatorium, die allen welwillend voor de leden der maatschappij zullen zijn opengesteld, gaan bezigtigen. De bijeenkomst zal op gepaste wijze, met een maaltijd besloten worden, waaraan men al de leden dier maatschappij wenscht te zien deelnemen."

De Rijks stoomboot *Suriname* is heden morgen te Vlaardingen gearriveerd met 93 ton Nieuwe Haring. De visscherij laat zich zeer gunstig aanzien en daardoor is het te verwachten, dat de kwaliteit zeer goed zal zijn.

Het Limburgsch genootschap van Landbouw en Tuinkunde zal den 8, 9 en 10 September e. k. te Maastricht eene tentoonstelling houden van landbouw-producten, gevolgd door eene prijsdinging van vee en ploegen; aan deze laatste kunnen alleen inwoners van het hertogdom Limburg deelnemen, aan de eerste ook de inwoners van andere provincien en zelfs vreemdelingen. Dit is de eerste landbouwtentoonstelling in Limburg.

Te Deventer is eene stedelijke keur afgekondigd op de inrigting, verhuring, bewoning en reinheid van kleine woningen, in het belang van de gezondheid der ingezetenen. Daarbij wordt o. a. het bewonen van kleine woningen verboden, tenzij de woonvertrekken voorzien zijn van goede houten of steenen vloeren, en ten minste één der woonvertrekken voorzien is van eene behoorlijke schoorsteen of andere doelmatige rookleiding, en met de deur of een venster, dat geopend kan worden, onmiddellijk aan de buitenlucht uitkome. De woningen moeten ten allen tijde behoorlijk rein gehouden worden: indien zij onrein bevonden worden, zullen de bewoners door de policie worden gelast, om ze binnen een bepaalden tijd te schrobben en te boenen, en wanneer aan dit bevel niet naar behooren voldaan wordt, zijn zij strafschuldig.

ARNHEM, 23 Junij. De staat der veldgewassen in deze streken blijft over het algemeen bij voortduring gunstig. De roggevelden zijn echter op vele plaatsen met onkruid doorgroeid, hetgeen den wasdom eenigermate belemmert en het maaijen lastig zal maken. In de aardappelen bespeurt men tot dusverre niet het minste bederf. De [illegible] tal-rijk, vooral in [illegible] vertoonden, schijnen niet te vermenigvuldigen en langzamerhand te verdwijnen. De hooibouw is over het algemeen niet

gunstig; de prijs van het hooi bedraagt nagenoeg het dubbel van vorige jaren. De sterke droogte heeft daarop, even als op de andere producten, eenen nadeeligen invloed, zoodat de landlieden reeds zeer naar regen beginnen te verlangen. Van de boomvruchten is, zoo als wij reeds vroeger zeiden, geen rijke oogst te verwachten. De kersen zijn schaars en worden in de boomgaarden in de Betuwe tegen hoogen prijs verkocht. Men zegt, dat groote hoeveelheden van dit ooft naar Engeland worden verzonden. (*H. Bl.*)

ROTTERDAM, 24 Junij. Naar men uit eene goede bron verneemt, zal de wedstrijd der Kon. Ned. Yacht Club niet den 10 Julij, maar den 24, 25 of 26 dier maand plaats hebben. (*N. R. C.*)

'sGRAVENHAGE, 24 Junij. De Eerste Kamer der Staten-Generaal zal morgen ten 1 ure, eene openbare zitting houden.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Maandag, 24 Junij.

In deze zitting is ingekomen een wets-ontwerp, dd. het Loo, 22 dezer, strekkende tot verdaging der gewone, op den 2 Julij dezes jaars te houden vergaderingen der Provinciale Staten. — Verzending naar de afdeelingen.

Na het uitbrengen van rapport over eenige petitien en na een onbeduidend amendement van den heer van Heiden van Reinestein over de betaling der kosten van de bureaux van statistiek, dat na eene verklaring van den minister door den voorsteller wordt ingetrokken, worden de beraadslagingen voortgezet over de *Provinciale Wet*.

Artt. 163, 164 en 165, besluitende het Ve Hoofdstuk: *Van de dagelijksche leiding en uitvoering van zaken*, worden *aangenomen*.

Hoofdstuk VI, houdende: *Van het schorsen en vernietigen der besluiten van de Staten en Gedeputeerde Staten*, komt in beraadslaging, en wel met art. 166, het grondwettig beginsel der schorsing en vernietiging omschrijvende.

De heer *Schooneveld* wijst op het belang van het onderwerp. Niet om de bepalingen in dit hoofdstuk voorkomende, die hij in het algemeen goedkeurt te bestrijden, vraagt hij het woord, maar om eenige opmerkingen in het midden te brengen, ten betooge: dat de bepalingen omtrent de schorsing en vernietiging der besluiten van de Staten, niet voldoende zijn om alle moeijelijkheden en botsingen, die over vele onderwerpen kunnen ontstaan, uit den weg te ruimen, hetgeen Spr. tot de conclusie brengt dat er op eene andere wijze ten dezen aanzien voorziening moet worden aangebragt. De Grondwet zegt dat *de wet* de gevolgen regelt der schorsing of vernietiging, maar nu kan hij zich toch moeijelijk voor oogen stellen eene wet die *al* die gevolgen voor alle mogelijke gevallen zal moeten regelen, met dat gevolg, dat werkelijk de daarbij betrokkene geschilpunten tot een einde zullen komen. Vooraf moet hij vragen of *de wet* bij art. 133 Grondwet bedoeld *de wet* is thans in discussie; dan wel of er nog eene andere wet moet komen, die meer bepaald al de gevolgen zou regelen, maar ook dan merkt hij op, dat men in de praktijk zien zal, dat het schier onmogelijk is, om eenen regel te stellen omtrent de gevolgen van een vernietigd besluit der Staten. Hij schrijft die toe daaraan, dat wij nog geene administratieve regtsmagt bezitten, waardoor op de meest voldoende wijze een einde kan worden gemaakt aan botsingen en moeijelijkheden. Spr. wijst hier op de conflicten. De slotsom is dat eene wet op de administratieve regtsmagt noodig is, die uitkomst geeft aan administratieve geschillen over de uitvoering van zoo vele wetten, als militie, belastingen, schutterij, armwezen en nog zoo vele onderwerpen meer.

De *Minister van Binnenl. Zaken* heeft met genoegen het betoog gehoord omtrent de noodzakelijkheid eener administratieve regtsmagt; maar die regeling kon bij *deze* wet geen plaats hebben; in zoo ver *deze* wet dus min voldoende mogt wezen ter wegneming van *alle* moeijelijkheden, ligt de schuld daarvan dus niet aan het gouvernement, maar aan den natuurlijken grens binnen welken deze provinciale wet beperkt is. Nu moge men zeggen, dat de bepalingen hiervoor gesteld, onvoldoende zullen zijn, maar gaarne had de minister gezien, dat eenig lid der Kamer meer voldoende voorschriften hadde gegeven. En men verlieze ook niet uit het oog, en dit is Z. Exc. bijzonder gevoelen, dat men hier te doen heeft met een gebrekkig artikel der Grondwet (133). Weet iemand dat gebrekkige door deze wet aan te vullen, Z. Exc. zal daarvoor dankbaar zijn. Z. Exc. merkt wijders op, dat bij de in discussie zijnde wet de algemeene regels nopens de gevolgen der schorsing en vernietiging van besluiten der staten zijn gesteld, en dat dus dienaangaande geene nadere wet meerdere regels zal stellen. Wat nu de gevolgen betreft, ontstaan uit moeijelijkheden betreffende de uitvoering van andere door den spr. opgenoemde wetten, het gouvernement hoopt nieuwe wetten aan te bieden op militie, schutterij, armwezen, belastingen enz., en daarin zullen dan meer regels worden gesteld omtrent de gevolgen der schorsing of vernietiging, van aan de uitvoering daarvan verbonden besluiten. Indien er een opperste regter voor de administratieve regtsmagt bestond, dan zou in alle moeijelijkheden kunnen worden voorzien; welnu het zal van de wetgevende magt afhangen daartoe mede te werken, bij gelegenheid van de aanbieding door het gouvernement van de wet op de zamenstelling van den Raad v. State

Art. 166 wordt vervolgens aangenomen.

Art. 167 bepaalt dat de door de Staten vastgestelde en door den koning goedgekeurde prov. reglementen en verordeningen, wanneer die met de wetten of het algemeen belang strijdig zijn, door eene wet, die tevens de gevolgen regelt, kunnen worden geschorst of vernietigd.

De heer *van Randwijck* bestrijdt den inhoud van het art.; het is z. i. overbodig en strijdig met de Gwt. (art. 133). Hij acht de redactie van het art. ongelukkig; het moet den koning vrijstaan, eene eenmaal verleende goedkeuring in te trekken. Hij verlangt dat het art. worde ingetrokken.

De minister antwoordt: 1°. met verwijzing op de bewoordingen van art. 113. De Koning heeft daar de bevoegdheid om de besluiten der Staten die met deze wetten of het algemeen belang strijdig zijn te schorsen of te vernietigen, maar nu is het de vraag of daaronder geacht kunnen worden te behooren zoodanige reglementen of verordeningen, als opgenoemd zijn in art. 131, reglementen en verordeningen van provinciaal belang en die de goedkeuring des Konings behoeven. Z. Exc. meent daarop ontkennend te moeten antwoorden, en hieraan hecht zich de stelling van den vorigen Spr., als zou de Koning bevoegd zijn, eene eenmaal verleende goedkeuring in te trekken. Dat moet de minister tegenspreken; evenmin als een der takken van de Wetgevende magt alleen eene wet tot stand kan brengen, evenmin kan hier de koning alleen, eene eenmaal goedgekeurde verordening der Staten in overleg met de kroon, buiten effect stellen. — Als men het beginsel van den vorigen Spr. aanneemt, dat de Koning kan intrekken de eenmaal vastgestelde provincie-verordeningen, dan beteekent de provinciale zelfstandigheid niets; dan raakt de geheele provinciale wetgeving op losse schroeven en wordt die geheel overgelaten aan de willekeur des Konings, en daar de Koning geen willekeur kan plegen, aan de willekeur des ministers.

Bij gevolg meent Z. Exc. dat hier niets anders kan plaats hebben, dan regeling der gevolgen, waarvan hier sprake is, bij de *Wet*.

De heer *v. Randwijck* heeft den minister beantwoord en het hoofd-argument vastgehouden, dat de minister niet heeft aangetoond, dat ergens aan den Koning bij de Grondwet verboden zou zijn, waartoe art. 133 de bevoegdheid geeft.

Na nog eenige woordenwisselingen wordt het art. 167 aangenomen met 59 tegen 4 stemmen. *Tegen*, de Heeren: Groen v. Prinsterer, v. Randwijck, v. Nispen en v. Goltstein.

De art. 168—174 worden achtervolgens aangenomen.

Art. 175 bepaalt dat alle bestaande prov. ambtenaren en magten blijven voortduren, tot dat zij door andere, volgens deze wet, zijn vervangen.

Door den heer *Dirks* is, in verband tot het in eene vorige vergadering deswege verhandelde, het volgende amendement voorgesteld: „achter art. 175 te stellen, op alle burgerlijke rijks-ambtenaren thans werkzaam voor het prov. bestuur, door of van wege ons benoemd en tengevolge der bij deze wet aan de Prov. of Gedep. Staten verleende magt herbenoemd, is de wet van 9 Mei 1846 (*Stbl.* N°. 24) betreffende de burgerlijke pensioenen, bij voortduring toepasselijk.

„Aan dezelfde ambtenaren door Prov. of Gedep. Staten niet herbenoemd, kan door ons ten laste van 's Rijkskas wachtgeld worden toegekend, voor zoo ver zij geen aanspraak hebben op pensioen."

De minister herinnert en herhaalt wat hij vroeger gezegd heeft, dat hij tegen die bijvoeging geene bedenking heeft: het gewijzigd art. wordt alsnu aangenomen.

Art. 176 luidt aldus: „De instructien der griffiers, de bepalingen omtrent de orde in de vergadering, en alle omtrent punten, bij deze wet niet geregeld, geldende voorschriften blijven gelden, tot dat zij door andere worden vervangen."

Van regeringswege is eene wijziging op dat artikel voorgedragen, en wel om daarachter eene tweede alinea van den volgenden inhoud te plaatsen:

„De thans in sommige provincien bestaande provinciale accijnsen worden, binnen vijf jaren na de dagteekening dezer wet, afgeschaft."

Het artikel wordt *aangenomen*, even als artt. 177—179, deze laatste zonder eenige discussie.

De beraadslagingen worden gehouden over art. 180, van den volgenden inhoud: „Tot dat daarin bij de in art. 4 bedoelde wet is voorzien, worden de leden der Staten gekozen in de hoofdkiesdistrikten, volgens art. 6 van het kiesreglement in het 7de addit. der Grondwet vervat, door Gedeputeerde Staten vastgesteld.

„Gedeputeerde Staten kunnen, waar zij het noodig keuren, onder-kiesdistrikten aanwijzen.

„Eene bij deze wet gevoegde tabel bepaalt het getal der in elk hoofd-kiesdistrikt te kiezen leden."

Op dat art. zijn *twee* amendementen voorgesteld, als I door den heer *Wijnaendts*: 1°. om aan het einde der *eerste* alinea te voegen: „behoudens de veranderingen, in de bij deze wet gevoegde tabel aangewezen"; 2°. in de tabel te lezen:

a. na *Ridderkerk*: „waaraan worden toegevoegd de gemeenten Zuid-Beijerland, Goudswaard en Piershil."

b. na *Brielle*: „waaraan wordt toegevoegd het eiland Rozenburg en waarvan worden afgenomen de gemeenten Zuid-Beijerland, Goudswaard en Piershil;"

c. na *Delft*: „waartoe niet zal behooren het eiland Rozenburg."

En II. door den heer *Winterberg*, om voor Noordholland, in plaats van het bij het ontwerp voorgestelde, deze verdeeling te volgen:

1e distrikt	Amsterdam	5 leden.	Haarlem	9	leden.
2e	„	6 „	Alkmaar	9	„
3e	„	5 „	Hoorn	9	„
4e	„	6 „	Edam	9	„
5e	„	5 „	Zaandam	9	„

De heer *Wijnaendts* adstrueert kortelijk zijn amendement.

De heer *Wintgens* verklaart zich daar tegen en betuigt overigens zijne tevredenheid over de nieuwe indeeling, volgens welke de onbillijkheid is vervallen in de oorspronkelijke voordragt gelegen.

De heer *Winterbergh* heeft zijn amendement verdedigd en herinnerd, wat bij de algemeene beschouwingen over deze voordragt reeds deswege is voorgevallen. Hij blijft het gevoelen voorstaan, dat de billijkheid medebrengt dat de belangen van het eigenlijk Noord-Holland niet aan die der hoofdstad worden opgeofferd.

De heer *Bachiene* zegt, dat geene voorliefde, welke in zaken van Staat ook niet te regtvaardigen zou zijn, voor de wereldberoemde hoofdstad van Nederland, voor het door handel, nijverheid en kapitaal steeds magtige Amsterdam, veel min eenige voorliefde voor de hem steeds dierbare geboortestad, hem daartoe zou kunnen bewegen, aan die stad voorregten toe te kennen ten nadeele van de overige gedeelten des Rijks. Maar hij ziet ook volstrekt geene reden, wegens de talrijkheid, zamenwoning en gegoedheid harer bevolking, aan de ingezetenen dier stad regten te onthouden, welke hun slechts gelijk met alle andere ingezetenen des Rijks worden toegekend. In zoodanige onthouding zou spr. veeleer zien een *onregt*, waartoe hij niet ligt zou medewerken, Amsterdam in zijn nadeel exceptioneel te behandelen. Dit komt hem zelfs meer dan onregtvaardig voor: het ware schier ondankbaar; want Nederland is veel aan Amsterdam verpligt, en indien de produkten van veeteelt en landbouw ook in de laatste jaren een ruim debouché en betrekkelijk goede prijzen buitenslands hebben gevonden, zal daarbij niet mogen worden voorbijgezien de invloed, welken de groote handelswegen door Amsterdam geopend, daarop uit den aard der zaak hebben uitgeoefend. Bovendien in de provinciale lasten zal de bijdrage van Amsterdam wel niet gering zijn.

En zich stellende op het standpunt van den voorsteller van het amendement kan men evenzeer vreezen, dat door een grooter getal leden aan het overige Noord-Holland toe te kennen, daarvan soms het gevolg mogt worden, dat op Amsterdam een groot deel der lasten werd gelegd, waarvan de opbrengst dan misschien zou worden besteed aan openbare werken, waarbij niet zoo zeer de geheele provincie, dan wel enkele localiteiten belang hadden.

De grondslag ter bepaling van het getal leden van Prov. Staten in het wets-ontwerp aangenomen, is grondwettig, en hetgeen men daarvoor in de plaats wenscht te stellen is aan meer dan ééne bedenking onderhevig. Daarenboven, werkt de maatregel voor éénen keer en wordt de indeeling der provincien later bij de wet geregeld.

De voorstelling, die Amsterdam als 't ware van Noord-Holland isoleert, komt Spr. mede onjuist voor. Amsterdam behoort tot Noord-Holland, en zal de belangen van het overige gedeelte der provincie niet veronachtzamen of benadeelen, of zich vijandig daartegenoverstellen. Zoodanige beschouwing behoort niet tot dezen tijd. De leden die uit Amsterdam ter Provinciale Staten-vergadering zullen worden afgezonden, vertegenwoordigen niet het stadsbelang, maar zij maken een deel uit van de Prov. vertegenwoordiging evenzeer als de leden uit andere distrikten van Noord-Holland niet de belangen dier distrikten vertegenwoordigen, maar de ingezetenen der geheele provincie helpen vertegenwoordigen. Wie zich niet op dat standpunt weet te plaatsen, zou den aard zijner roeping miskennen. Wie het belang eener enkele stad of gemeente zou stellen boven het algemeen Prov. belang, zou in de Staten-vergadering niet 't huis behooren. Het komt Spr. voor, dat de wetgever niet mag uitgaan van de vooronderstelling, dat de Prov. Staten zouden zijn zamengesteld uit leden, die een plaatselijk belang zouden stellen boven het Prov. belang, en houdt men dit in het oog, dan vervalt die tegenstelling van de eene loyaliteit, in wier betrekkelijk enge kring vele ingezetenen zamenwonen, tegenover de overige loyaliteiten, alwaar de ingezetenen over eene grootere oppervlakte verspreid zijn.

Spr. gelooft alzoo dat het amendement berust op eene onjuiste en onaannemelijke onderstelling, dat het platte land van Noord-Holland niet wordt benadeeld, dat het voorstel juiste grondslagen mist en dat het een onregt kon te weeg brengen, waartoe de wetgever niet mag medewerken, ten zij de discussien deze bezwaren oplossen, zal Spr. stemmen tegen dit en ieder amendement van gelijke strekking.

De heer *Costerus* heeft in eene vorige zitting en in deze met belangstelling nagegaan hetgeen door een paar sprekers uit N.-Holl. is in het midden gebragt, en heeft in de geopperde bezwaren veel grond gevonden. Maar bij nadere beschouwing heeft hij twee bezwaren, welke bij hem niet weinig wegen: 1°. uit het hoofdbeginsel der wets-voordragt, de indeeling der bevolking. Dit beginsel aanmerkelijk aan te tasten, hiertoe kan Spr. niet besluiten; 2°. omdat het amendement de strekking heeft eene onbillijkheid in plaats eener andere te stellen. Spr. stemt toe, dat in de voordragt geen evenwigt bestaat tusschen de hoofdstad en het overige gedeelte van N.-Holl., maar bij het amendement wordt het belang der hoofdstad zoodanig op den achtergrond gesteld, dat Spr. in gemoede zich er tegen moest verklaren. Eene kleine afwijking van den regten weg mag men zich veroorloven, wanneer men daardoor op het regte spoor komt; maar als die van zoodanig belang is, dat men op een dwaalspoor raakt, dan gewis niet. Maar die onbillijkheid is niet noodig; zij kan worden voorkomen. Spr. heeft zich Amsterdam voorgesteld als eene stad, één distrikt zullende uitmaken, en nu vraagt hij welk aandeel het heeft in de verkiezing der provincie? Antwoord 9/20, hetgeen met het oog op de bevolking der geheele provincie, 32 leden voor de Prov. Staten geeft; blijvende er alsdan 40 voor het platte land over. Men zou daarmede kunnen wachten tot aan de te verwachten wet, maar waarom niet dadelijk geregeld hetgeen billijk is. Spr. stelt dien tengevolge als amendement voor de verkiezing van Noord-Holl. aldus te verdeelen; het 1e en 2e distrikt van Amsterdam 7; de drie overigen ieder 6; Haarlem, Alkmaar, Hoorn, Edam en Zaandam elk 8 leden.

Dit amendement echter geen ondersteuning vindende, zoo komt het in geene verdere behandeling.

De heer *de Moraaz* ondersteunt het amendement van den heer Winterbergh. Ook hij herinnert die onderscheidene gronden, die bij de algemeene beschouwingen zijn in het midden gebragt, en verklaart dat, indien het amendement mogt worden verworpen, zijne rede als een protest daartegen moet worden beschouwd.

De heer *van Voorst* ondersteunt het amendement van den heer Winterbergh. Hij geeft het volkomen toe, dat de bevolking de grondslag van de zamenstelling der kiesdistrikten moet uitmaken, en dat de Grondwet dit heeft gewild. Op dien regel is slechts eene uitzondering te maken, dat is op de stad Amsterdam, die, ten gevolge harer groote bevolking, een zoo magtigen invloed kan uitoefenen. Hij hoopt, dat de Regering en de Kamer zich met het voorgedragen amendement zal kunnen vereenigen. Het komt hem staatkundig voor, dat er aan den wensch van een deel van Noord-Holland worde toegegeven, al moge het dan ook zwakheid zijn. Men moet zelfs den schijn van eenige overheersching trachten te vermijden en alles nalaten wat zou kunnen strekken, aan die zwakheid voedsel te geven. Hij brengt gaarne alle hulde aan de stad Amsterdam, en meent dat, ook bij eene aanneming van dit amendement, de belangen der hoofdstad geen nadeel zullen ondervinden.

De beraadslagingen gesloten verklaard zijnde, is in omvrage gebragt: 1°. het amendement van den heer *Weynaendts*, dat *verworpen* wordt met 59 tegen 5 stemmen. *Voor* de heeren: Schiffer, Luijben, Winterbergh, de Moraaz en Weijnaendts; 2° dat van den heer *Winterbergh*, dat *verworpen* is met 58 stemmen tegen 5 (de heeren Winterbergh, de Moraaz, van Nispen, Weijnaendts en van Voorst). — Daarna is het art. zonder stemming aangenomen.

Het laatste art. 181 is zonder stemming *aangenomen*. Toen de beraadslagingen over dat artikel waren geopend, hebben de heeren van Nispen en Wintgens verklaard, dat zij, uit hoofde der artt. 136 en 158 van dit ontwerp, daartegen zouden stemmen.

De heer *Winterbergh* heeft hetzelfde verklaard; op grond van

art. 180.

De heer *Bakker* heeft daarentegen te kennen gegeven, dat hij geheel en al het gevoelen deelt, ten opzigte van art. 158, dat hem ongrondwettig toeschijnt, doch dat hij zijn gevoelen in dat opzigt aan de beslissing van de meerderheid zal onderwerpen, en zich alzoo *voor* het ontwerp verklaren.

Daarop worden de beraadslagingen gesloten en is men tot de stemming overgegaan over het geheele ontwerp der Provinciale Wet. Het wordt *aangenomen* met 58 tegen 6 stemmen, en zal alzoo aan de Eerste Kamer worden verzonden. — *tegen* hebben gestemd de heeren: v. Randwijck, Winterbergh, de Moraaz, v. Nispen, Wintgens en Groen.

De commissie van rapporteurs is gereed haar algemeen verslag uit te brengen over het ontwerp van wet, nopens de kosten van het Regentschap. — De dag der beraadslagingen zal nader worden bepaald.

De voorzitter stelt alsnu voor, de discussien over de *scheepvaartwetten* te bepalen op Donderdag, en inmiddels te behandelen het wets-ontwerp, heden ingekomen, betrekkelijk de verdaging der bijeenkomst van de Provinciale Staten.

In hoofdelijke omvrage gebragt, is het voorstel van den voorzitter met 39 tegen 26 *aangenomen* en blijven dus de discussien, over de scheepvaartwetten bepaald op Donderdag, 27 Junij, ten 11 ure 's morgens.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 23 Junij. Uithoofde van den Zondag werd heden door de Wetgevende Vergadering geene zitting gehouden.

— De dotatiewet zal, gelijk men weet, morgen in de Vergadering bediscussieerd worden. In afwachting dier discussien, welke waarschijnlijk belangrijk zullen zijn, blijft de dotatie het voorwerp aller gesprekken. Het blijft steeds amendementen regenen. Ieder wil zich in de transactie mengen. Intusschen, wat vrij zonderling klinkt, ook Lodewijk Philips heeft, zoo wil men, zijn oordeel over de dotatie geveld. Prins Napoleon, had hij gezegd (tegen wien? Dit wordt niet gemeld), heeft zeer groote diensten bewezen aan Frankrijk niet alleen, maar aan de geheele beschaafde wereld; tegen de dotatie stemmen zou gebrek aan takt, aan oordeel en aan kieschheid verraden. De houding van Thiers en de belangrijke rol die hij gespeeld heeft in alle onderhandelingen, die in en buiten Frankrijk gevoerd worden, zouden, voegt men er bij, aan deze aan Lodewijk Philips toegeschreven woorden veel schijn van waarheid geven. Met de dotatie zal het dus nagenoeg afloopen als met de Grieksche kwestie. Men zal tot eene schikking komen; maar slechts in schijn, want heimelijk zal men elkaâr blijven beoorlogen.

— Men heeft verkeerdelijk verhaald dat Jules de Lasteyrie II. Donderdag in den raad van state voor de dotatie heeft gesproken; hij heeft die integendeel hevig bestreden.

— Men spreekt weder meer dan ooit van eene kabinetswijziging. Gen. Baraguay d'Hilliers wordt aangeduid als de opvolger van gen. d'Hautpoul in het ministerie van oorlog. Nog spreekt men van de vervanging van drie andere ministers, waaronder Bineau, min. van openbare werken begrepen zou zijn.

— Onderscheidene dagbladen hebben aangaande eene onlangs door de regeringscommissie dezer hoofdstad genomen beslissing eene Nota openbaar gemaakt, die zeer opmerkelijk is. Daarin wordt namelijk erkend, »dat sinds vele jaren het onderwijs op de jongens-gemeentescholen door leeken meesters bestuurd, op eene merkbare wijze veel ongunstiger resultaten heeft opgeleverd dan dat der scholen bestuurd door de broeders der christelijke leer."

— In een der departementen zijn 14 pogingen tot brandstichting ontdekt.

— Den 30 dezer zal alhier een groote ballon worden opgelaten, waarmede een luchtreiziger zal opstijgen, zittende op een levend paard dat onder de ballon bevestigd zal zijn door middel van een mekaniek, dat al de bewegingen van het dier vrij laat.

MADRID, 18 Junij. 40 gewapende lieden hebben gisteren een inval gedaan in het dorp Ollobendas nabij deze stad, op den naar de Fransche grenzen loopende weg. Zij stelden de gevangenen in vrijheid, waardoor zij hunne bende poogden te vergrooten. De regering zond onmiddellijk drie kleine kolonnes troepen naar Ollobendas af; doch de burgerwacht had, met behulp van eenige boeren, de bende reeds uiteengedreven.

— Men zegt dat generaal Narvaez eene bijeenkomst gehad heeft met den Amerikaanschen gezant Barringues, wien hij zijne verwondering had te kennen gegeven, dat de Vereenigde Staten de expeditie van generaal Lopez naar Cuba niet belet hadden. Spanje had zulks van dat gouvernement niet verwacht.

— De regering zal, naar men wil, vier kapitalisten benoemen om te deelen in den arbeid der commissie, die met het ontwerpen van een voorstel tot regeling der schuld belast is.

— De hertog en hertogin van Monpensier hebben gisteren het stierengevecht bijgewoond. Men zegt dat hunne dochter zal benoemd worden tot Infante van Spanje.

— Den 11den Junij heeft een steenregen in de provincie Ciudad Real veel schade aangerigt; 20,000 olijfboomen en 150,000 wijnstokken zijn vernield. Eenige dier steenen wogen 6 à 8 oncen.

ENGELAND.

LONDEN, 22 Junij. Heden is op het Buckingham-paleis de doop geschied van den jongsten zoon van koningin Victoria en Prins Albert. De aartsbisschop van Canterbury nam de dienst waar. De peters en meter waren de heden hier aangekomen Prins van Pruissen, de hertog van Wellington en de hertogin Ida van Saksen-Weimar.

— Heden namiddag werd op het ministerie van buitenlandsche zaken weder een kabinetsraad gehouden, die door alle ministers werd bijgewoond.

— De *Dublin Freemans Journal*, berigt het volgende: »De kabinetsraad jl. Woensdag gehouden, kenmerkte zich door de meest uiteenloopende gevoelens over het votum van het Huis der Lords, en wij twijfelen of de beraadslagingen in den ministerraad wel ooit heviger in taal en uitdrukking geweest zijn. Lord Grey en zijne partij drongen aan op de onmiddellijke aftreding van lord Palmerston, ten einde lord Clarendon in het kabinet te brengen. Lord John Russell en de markies van Lansdowne bestreden het voorstel, dat ook scherp gegispt werd door den graaf van Carlisle. Lord Grey bleef echter bij zijn voorstel, waarop lord Minto hem verweet, dat hij in het huis der Lords den minister Palmerston niet tegen lord Stanley had willen verdedigen. Lord Grey werd op dat verwijt zeer driftig en misprees op hoogen toon Engelands buitenlandsche politiek sinds zij aan de leiding van lord Palmerston is toevertrouwd. De ministerraad ging uiteen zonder een besluit te hebben genomen."

De *Globe* neemt het artikel van het Iersche dagblad over, zonder het te wederleggen.

— Berigten uit Perzië melden dat te Toebriz eene zamenzwering is ontdekt; 5 der eedgenooten zijn op 21 Mei onthoofd en hunne lijken boven de poorten der stad tentoongesteld, elk lijk met zijn hoofd onder den arm. Kort te voren waren nog 9 anderen ter dood gebragt. Salar, het hoofd van den opstand in Korassan en oom van den Schach, is gevangen genomen en ook onthoofd, nadat men hem bevorens de oogen uitgestoken had.

De Perzische regering heeft de door de vertegenwoordigers van Engeland gevraagde genoegdoening verleend, wegens de aan eenen Armenier (die onder Engelsche bescherming stond) toegediende bastonnade.

— Het stoomschip *Asia* kwam heden morgen te Liverpool aan met berigten uit New-York, die tot den 13 Junij loopen.

— Het geschil met Spanje over de expeditie naar Cuba, schijnt in der minne bijgelegd te zullen worden. De kwestie der teruggave van de gevangen genomen Amerikanen zal te Washington beslist worden tusschen Clayton en den Spaanschen gezant. Men verneemt thans nader, dat nog geen enkele hunner doodgeschoten is, ofschoon zulks door eenige dagbladen was gemeld.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 24 Junij. Men schrijft uit Maintz, dd. 22 Junij: Volgens brieven uit Berlijn, die gisteren bij ons hoogwaardig Domkapittel zijn aangekomen, is de dag der consecratie van onzen hoogwaardigen Bisschop thans bepaaldelijk vastgesteld op St. Jacob (25 Julij). Z. Hoogw. zal eenige dagen te voren alhier aankomen.

— De broeder van den Vorst-Bisschop van Breslau, die in 't vorige jaar als veldprediker de Pruissische troepen in den Deenschen oorlog verzeld heeft, en thans tot de waardigheid van Proost van Berlijn zou verheven worden, heeft dien vereerenden post niet willen aanvaarden en verklaard zich naar een Kapucijner-klooster in Tirol te willen begeven.

— Men zegt dat een gedeelte der Duitsche vloot verkocht zal worden, daar de noodige fondsen tot derzelver verder onderhoud ontbreken.

— Men schrijft uit Bern, dat de verbittering tusschen de vrijzinnige en de reactionaire partij merkelijk afgenomen heeft en de openbare rust in het kanton genoegzaam verzekerd is.

BERLIJN, 23 Junij. Het voorloopig vorsten-collegie heeft eergisteren zijne vierde zitting gehouden. Zij leverde niets van eenig belang op. De Hanoversche nota van 7 dezer werd aan eene commissie verzonden, om daarover rapport uit te brengen, en voorts eene commissie benoemd, ten einde verslag te doen van alle diplomatieke stukken, welke aan de vergadering worden ingezonden.

— Heden zijn in alle kerken plegtige dankgebeden uitgesproken ter gelegenheid der gelukkige herstelling van Z. M. den Koning.

— Men verwacht eerlang de uitschrijving eener stedelijke klassen-belasting van niet meer dan 2 pCt., ten einde het bestaande deficit daarmede te dekken. Reeds heeft men de koninklijke goedkeuring op dit ontwerp verkregen.

FRANKFORT, 23 Junij. De Keurvorst van Hessen is gisteren met den minister Hassenpflug naar Darmstad vertrokken om een bezoek te brengen aan den Koning van Beijeren.

WEENEN, 21 Junij. Onder vrienden en vijanden der godsdienst is sedert eenige dagen een gerucht in omloop dat zeker aller opmerkzaamheid verdient; want bij aldien het gerucht waarheid mogt worden dan zou dit ten bewijze strekken, dat in Oostenrijk binnen weinig tijds een gansche ommekeer ten goede heeft plaats gehad. Men zegt namelijk dat de regering besloten heeft of ten minste er op bedacht is om in alle keizerlijke gasthuizen de *Barmhartige Zusters* in te voeren. Dat deze maatregel ongemeen nuttig zal zijn voor het ligchamelijk en geestelijk heil der zieken, zal wel niet behoeven bewezen te worden, daar ieder onpartijdige het daaromtrent eens is; maar wat ook van groot belang is, zulk een stap bewijst met welken geest de regering bezield is, en toont haren ernstigen wil aan om door alle de haar ten dienste staande middelen de bij het gemeene volk en ten deele ook bij de grooten zoo diep gezonken godsdienstigheid en zedelijkheid te herstellen.

De Baron Mannteuffel, (niet te verwarren met den minister van dien naam) belast met de overbrenging van een eigenhandigen brief des konings van Pruissen aan den keizer, is gisteren hier gearriveerd en heden aan de keizerlijke tafel genoodigd.

ITALIË.

Des avonds van den 10 Junij is Z. H. uitgereden om de H. Pauluskerk *extra muros* in oogenschouw te nemen, in welke belangrijke vernieuwingen plaats hebben; twee zijaltaren waren reeds gereed; zij zijn versierd met Egyptisch albast, een geschenk van Mehemet-Ali; Z. H. bewonderde ook de altaar-bladen, voorzien van koperen versierselen, een geschenk van den Keizer van Rusland alsmede het prachtige mosaik.

Het *Giornale di Roma* bevat eene kennisgeving, waarbij de wet op de ontwapening van volle kracht wordt verklaard, volgens welke 't niemand, zonder voorafgaande vergunning geoorloofd is wapenen te bezitten of bij zich te dragen. Alle onpartijdige en zaakkundige beoordeelaars, benevens alle vrienden der orde, billijken dezen maatregel.

Een brief uit Rome aan de *Univers* meldt dat de politie maatregelen heeft genomen om de stad opeens te zuiveren van de Fransche socialisten, die in de dagen der republiek tegen de bewakers der orde gestreden hebben. Een aantal eeretekens moet daarentegen naar Frankrijk zijn gezonden, bestemd voor de Ministers en andere hooge ambtenaren, die in den laatsten tijd aan den H. Stoel belangrijke diensten bewezen hebben.

In het aanstaand consistorie, hetwelk, zegt men, omstreeks het feest van de HH. Apostelen Petrus en Paulus zal gehouden worden, zullen, naar men verneemt, vijf Kardinalen worden benoemd, als 2 voor den Kerkelijken Staat, een voor Frankrijk, een voor Spanje en een voor Amerika.

De *Constitutionnel* levert een brief uit Rome van 14 Junij, waarin de door het *Journal des Débats* over den stand van zaken in den Kerkelijken Staat medegedeelde berigten nader worden toegelicht. Eene zinsnede daarin is zeer opmerkelijk. Zij luidt aldus:

»De Paus heeft eene commissie van zeven kardinalen benoemd, om het bestuur van den Kerkelijken Staat definitief te regelen. Zij bestaat; uit de kardinalen Antonelli, Mattei, Marini, Della Genga, de Azevedo, Altieri en Spinola. Volgens het nieuwe organisatie-plan zal de Kerkelijke Staat, naar men verzekert, in vier groote provincien verdeeld worden, elke bestuurd door een kardinaal-legaat, die in regtstreeksche betrekking met den kardinaal staats-secretaris zal staan, maar in alle administrative kwestien geheel onafhankelijk zal kunnen handelen, zoodat zij slechts zeldzaam met het centraal bestuur in aanraking zal komen, en bij gevolg een afzonderlijk ministerie van binnenlandsche zaken overbodig wordt, zullende hetzelve dan ook met de staats-secretarie worden zamengesmolten. Het ministerie van politie, dat thans met het ministerie van binnenlandsche zaken vereenigd is, zal weder daarvan afgescheiden, en Mgr. Matteucci, met den titel van gouverneur van Rome, aan het hoofd daarvan geplaatst worden. Het ministerie van finantien zou aan Mgr. Orassellini worden toevertrouwd, terwijl ook dat van justitie aan een prelaat zou worden opgedragen. Met het departement van oorlog, en met dat van openbare werken zouden voortdurend leeken belast blijven. De commissie van zeven kard. is gelast om aan deze organisatie de laatste hand te leggen."

Den 15 Junij is de maarschalk Radetzky te Pavia aangekomen, ten einde de grenzen te inspecteeren.

Thans vinden de demagogen van Piemont eene medaille ter eere van Siccardi veel te gering; zij spreken druk van een standbeeld, indien zij daartoe het geld slechts kunnen bijeen krijgen.

De dagbladen der antikatholijke partijen, o. a. de

Risorgimento, heeft in der tijd met veel ophef verhaald (en vele onzer Nederlandsche bladen hebben 't nieuwtje alweer zoetsappig aan hunne lezers opgedischt) dat Mgr. Alex. Riccardi, bisschop van Savoije en Noli, geweigerd had, de acte van adhaesie, door alle bisschoppen der provincie van Genua aan Mgr. Franzoni verleend, te onderteekenen. De *Cattolica* van Genua spreekt deze lastering in de stelligste bewoordingen tegen.

BELGIE.

BRUSSEL, 24 Junij. Heden avond wordt 's Konings zuster, de hertogin van Kent, moeder van Koningin Victoria, met gevolg alhier verwacht.

De Prins en Prinses van Wurtemberg zijn hier afgestapt.

— Volgens de *Indépendance* heeft de Belgische regering de wijzigingen niet goedgekeurd, die door Pruisen op het handelsverdrag zijn voorgesteld, zoodat men eerstdaags de opzegging van hetzelve kan tegemoet zien.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 25 Junij.

BEVALLEN (22 Junij): J. L. Engel, geb. Wijnhauer, D. — (23 Junij): A. P. Broens, geb. Egerding, D. - H. Renning, geb. van Waning Bolt, Z.

OVERLEDEN (18 Junij): A. E. Niemann, 54 j. — (20 Junij): G. M. Willink, wed. A. Bierens, 75 j. - J. M. Remeens, wed. W. van Dura, 60 j. — (21 Junij): E. Altmuller, 6 m. — (22 Junij), J. H. Hendriks, 51 j. — (23 Junij): C. E. Scholl, 28 j. - W. F. Wartmann, 5 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

24 JUNIJ 4½ u.		gebl.	25 JUNIJ 4½ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		57 7/16	57⅜	à	57½	57⅜
Dito Dito	3 »	67¾	67⅜	»	67 1/16	67⅜
Dito Dito	4 »	88¼	88⅛	»	88¼	88⅛
[illegible] Obligatien O. I.	4 »	87⅞		»		
Amortis. Syndic.	3½ »	88¼		»		
Handel-Maatschappij	4½ »			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	» »	91¾	91¼	»		
Aand. Holl. S. M.	»			»		
Obligatien	» »			»		
BELGIE, Obligatien 1844	» »	84½		»		
Cert. bij de Belg. Bank	2½ »			»		
Dito bij Rotsch. en Volksv.	» »	48 3/16	48¼	»	48 5/16	48¼
FRANKRIJK, Obligatien	3 »	53¾	54 1/16	»	54⅜	54⅛
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5 »	12¾	12¾	»	12 13/16	
Dito Dito » 510	» »	13 1/16	13 1/16	»	13 3/16	13 1/16
[illegible]		[illegible]	[illegible]	»	[illegible]	
[illegible]		[illegible]	[illegible]		[illegible]	
Dito Binnenl. 2400 R.		[illegible]	[illegible]	»	33 [illegible]	33 [illegible]
Coup. *Ardoins*	»	8½	8 7/16	»	8 7/16	
Passive	»			»		
Fransche Uitgest.	»			»		
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4	»	35⅞	35 15/16	»	36	
Dito Dito	» »	36⅜	36 7/16	»	36½	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1846	5 »	106⅛	106⅛	»	106⅞	106⅝
Dito Dito 1828 en 1829	» »	106	106	»		
Cert. bij do. 1831 en 1833	» »		96¼	»		
Dito bij *Hope*	4 »	89⅝	90½	»		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	» »	89⅛	89¾	»	90	
Dito bij id. IIde Serie	4 »	88⅜	88⅞	»		
Certe te Hamburg	5 »			»		
Inschrijving in Assignat.	6 »			»		
Cert. van dito	» »	65¾	65⅜	»		
POLEN, Aand. à fl. 300	4 »		146½	»		
Dito met Lot » 300	»			»		
AMERIKA, Bank-Actiën	»	3½	3 9/16	»		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	f			»		
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	77¼	77	»	77¾	
Dito Nieuwe	2½ »	41⅞	41 13/16	»	41⅞	
Dito Nieuwe	5 »	82	81⅞	»	82	
[illegible] bij *Goll en C°.*	»	84⅜		»		
Dito	»			»		
Aand. met Loting fl. 500				»		
Nieuwe dito » 250		287		»		
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer* 5 pCt.				»		
BRAZILIE te Londen 1824	5 »	91	91	»	91¼	
Dito Leening 1843	5 »			»		
Dito £ 200	»			»		
PERU	4 »	77	77¼	»		
MEXICO	5 »	28¼	28 1/16	»	28⅜	28 1/16
VENEZUELA 6 pCt. nu	2¾ »	33⅞		»		
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½ »	19½	19	»		
ECUADOR	»		3⅜	»		
Coup. Ecuador	f			»		
GRIEKEN	»	3¾	3¾	»		

4½ pCt. Eng. Russen 96⅞, 7/16; Polen, Cert. 4 pCt. 77½.

[illegible] fondsen over het geheel meer aangeboden en flaauwer. [illegible] pCts. Fransche ruim ⅛ pCt. hooger. Belgische insgelijks [illegible]. Van Spaansche was de omzet in 3 pCts. Binnenlandsche. Spanje zeer levendig en bleven ongeveer ⅛ pCt. winnen. Ardoins en Coupons zeer vast. Naar 4 pCts. Russen was [illegible] Roeplust en waren aanmerkelijk hooger; [illegible] nagenoeg onveranderd. Zuid-Amerik. fondsen [illegible].

Koers van het Geld: Beleening [illegible] pc., Prolongatie 2½ pc., Discouto 2 pCt.

Wisselkoers.

3/m. Parijs 56¾; Zigt Parijs 56⅞; 2/m. Londen 12,05; Zigt Londen 12,10; 2/m. Hamburg 35⅛; Zigt Hamburg 35¾; 3/m. [illegible] 3/m. Porto 42¼; 2/m. Petersburg 1,38.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 24 Junij. Belg. leen. 2½ pc. 50½; 5 pc. 98¾; 4½ pc. —; Spanje Ard. 5 pc. 11¾; Binnenl. 3 pc. —; Coupons —; Rom. Leening 77.

HAMBURG, 22 Junij. Rusl. Engels. leening 104¾; Cert. bij Stiegl. 4 pc. 88¼; Spanje, Ard. 5 pc. 11¾; id. Binnenl. 3 pc. 30¾.

PER DUIF van de Nieuwe Rotterdamsche Courant.

PARIJS, 24 Junij. In de Wetgevende Vergadering werd op heden aangenomen een crediet van 157,757 francs, 72 centimes strekkende ter aanvulling van afgeloopen dienstjaren. Nu werden de discussien geopend over de dotatie wet. Mathieu (de la Drôme) en Huguenin spraken tegen het ontwerp. Ook Leo de Laborde werd gehoord. Daarna zijn de beraadslagingen gesloten.

Bij stemming verklaarden zich 354 voor en 108 tegen het ontwerp, bij gevolg is het aangenomen, waarmede deze zitting besloten werd.

— In de kerken van Rome is eene plegtige mis gevierd voor de katholijke militairen, die in den strijd voor de herstelling der wettige orde gevallen zijn.

— Den 1 Julij zal te Verona eene conferentie van gedelegeerden van alle steden der Lombardisch-Venetiaansche steden plaats hebben, tot regeling van al wat betreft de leening van 120 millioen lire.

BEURS VAN PARIJS, 24 Junij.

Fransche 5 pc. kont.	94,75	dito 4½ pc.	——
dito op ult.	94,70	Romeinen oude	——
dito 4 pc.	—,—	Hollandsche 2½ pc.	——
dito 3 pc. kont.	57,25	Spanje 3 pc. Buitenl.	38¾
dito op ult.	57,20	dito Binnenl. 3 pc.	34—
Bank-Actiën	2235,—	dito Passive	——
Nap. Rec. nieuwe leen.	——	Rusland 4½ pc.	97⅛, ¼
Belg. 5 pc. (1840)	99¾	Piemont. 5 pc.	——
Belgische dito (1842)	99¾	dito bij Rothsch.	——

Wissel: Amst. 210¾ z., dito 209¾ op 90 d.

Men denkt, dat het resultaat der zitting van de Wetgevende Vergadering op heden, gunstig op de fondsen zal werken.

Het amendement van den heer de Dampierre, nopens de verhoogde toelaag aan den President der Republiek, waarmede de regering zich vereenigd had, is met eene belangrijke meerderheid aangenomen. A kontant stegen de 5 pCts. 2 fr. 10 cent. en de 3 pCts. 95 cent op de koersen van Zaturdag.

Op tijd was de vooruitgang tegen de koersen van Zaturdag voor de 5 pCts. 1 fr. 05 en voor de 3 pCt. 80 cent.

BEURS VAN MADRID, 19 Junij.

Spanje 3 pCt. kont. 33 11/16, ⅝; id. op tijd 33⅞, ⅝, ¾; id. 5 pCt. 12⅞ G.; id. 4 pCt. 12⅝, ½; Coupons 7⅞ P.; Rent. Schuld 3 1/16 à ⅞; Verh. Schuld 6¾ P.; Ongec. Vales 6 à 5⅞; Voorl. Schuldbr. 3⅞; Schatkistb. 93 à 92 G., 91½ à 91; Bank van San Fernando 85 P. 84 G.

Na de Beurs: Spanje 3 pCt. 33¾ G.

Wissel: Londen op 90 d. 50.30; Parijs op 8 d. 5.31.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 24 Junij. J. Armstrong, Pearl, (s.) Londen. - J. Haijes, Lord John Russel, id. - W. Todd, Rubij Castle, North Shields. - J. Hagensen, Penelope, Drammen. - L. Lassen, Fremodig, Arendahl.

HELVOET, 24 Junij. W. Smith, Batavier, (s.) Londen. - J. le Page, Admiraal Windham, Guernsey. - W. C. de Haan, Siewerdina, Leverpool. - E. Taylor, Elisabeth, id. - J. Howes, Try, id. - F. F. Bieze, Vriendschap, id. - T. Hall, Argo, Newcastle. - R. Cannon, Marchant Packet, id. - R. Tarnbull, Scepter, Sunderland. - N. F. Lundhorst, Hansens Minde, Drammen. - In 't gezigt drie schepen.

UITGEZEILD:

TEXEL, 24 Junij. H. A. Teekelenburg, Sara Alida Maria, Batavia. - G. Mulder, Straat Balie, id. - H. Visser, Dorothea, Padang. - L. Deijer, Nederl. Nijverheid, Cardiff enz. - G. G. de Winter, Catharina, Liverpool. - J. O. Staal, Tjada, id. - J. Mann, Hazard, Sunderland. - J. W. de Jong, Jonge Clemens, Hull. - H. C. de Haan, Provincie Overijssel, id. - A. M. Ilman, Andreas, Helsingfors. - J. Walloe, Lijkens Pröve, Frederikstad. - R. T. Kaaij, Gesina Jantina, Stavanger.

HELVOET, 24 Junij. P. Wap, Hendrik Jan, Batavia. - A. M. Swarts, Sourabaija, id. - A. Glazener, Admiraal van Kingsbergen, id., gesleept door de stoomboot Kinderdijk. - J. Meyer, Rhein, New-York. - J. Evin, St. Nicolas, Cephis. - D. Martin, Cygnet, Glasgow. - J. Dawson, Clara, Hull.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

LISSABON, de Jong, Hesperus: 1 lading Zout, Kurk hoven en Coninho.

LONDEN, Collyar Magnet, (s.) 92 z. Koopmanschappen, [illegible] E. Kemmer; 9 oksh. Madera Wijn, L. Bienfait en Sonen; 260 quart. Raapzaad, 22 ktjs. Cassia Lignea, 24 k. Katoen, 4 k. Indigo, 113 z., 98 k. Koopmanschappen, Order.

HAMBURG, George, de Hoop 62 k. Suiker, Ned. Suiker Raffinaderij.

HAMBURG, Koster, Vr. Catharina 2,235 st. Huiden, [illegible] Comp.

[illegible] de Roth, Wesselina 2,000 st. Huiden, Kreglinger [illegible].

RIJNVAART.

AMSTERDAM, 24 Junij, in lading naar

Keulen	J. Nol, Josephine.	
»	W. Stempel Colln. N°. 31.	
Mainz	W. Huppert, Maintz N°. [illegible]	
Manheim	A. van Bunningen, Koophandel.	
Duisburg	C. Scholten, Hoffnung.	
Weesel	F. Beijer, Wilhelmina.	
Straatsburg	J. D. Heiderich, Amsterd. & Weenen.	
Ludwighaven	A. Hartman, Ludwighaven N°. 6.	
Dusseldorp, Neus en *Urdingen*	F. W. Meeuwsen, Niederrein N°. 6.	
Frankfort en Coblentz	M. Grunewald, Frankfort N°. 13.	
Tiel	F. den Hartog, de Vrouw Geertruida.	
Maastricht	P. Weeks, de Stad Amsterdam.	
Grave, Venlo, Roermond, enz.	P. Ruys (Beurt P. J. Bergen) Vrouw Johanna. Sluit 25 Junij.	
Antwerpen, Brussel en *Gent*.	E. J. Glim (Stoomsleepdienst), Vrouw Tietje. Sluit 28 Junij.	
's Hertogenbosch en *Maastricht*	A. Verschure Men Hoopt. Sl. 29 Junij.	
Venlo en *Roermond*	F. Kooppelaars (Beurt L. de Rijk en C°.) l'Hirondelle.	

KEULEN, 23 Junij in lading naar:

Amsterdam	Kapt. Coesen	Köln N°. 15.
Rotterdam	„ Wemmes	„ „ 7.

Rijnhoogte KEULEN, 24 Junij 11 vt. 6 dm.

ADVERTENTIEN.

GETROUWD: Jhr. E. T. B. VAN RIJCKEVORSEL

EN

H. A. C. F. LOGHER.

'S HAGE,
19 Junij 1850. (347)

(355) Mijne geliefde Echtgenoote JOHANNA PAULIENA VAN MUNNEKREDE verloste heden zeer voorspoedig van een *ZOON*.

ALKMAAR, 23 Junij 1850. BERNARDUS BRUIN.

(356) Blijkens Proces Verbaal van den Heer Kantonregter van het 1e kanton in het arrondissement *Amsterdam* van den 28 Mei 1850 is aan den minderjarige PETRUS HENRICUS HEIJINK, door diens vader PETRUS HEIJINK, koopman, wonende te *Amsterdam*, handlichting verleend tot het uitoefenen eener Grutters-Winkel-Affaire en tot verrigting van al hetgeen daartoe betrekking heeft. Geschiedende hiervan bekendmaking ingevolge art. 456 van het Burgerlijk Wetboek.

Bij den Uitgever dezes wordt met succes gedebiteerd:

Terugkeer uit de Ballingschap en Plegtige Intogt [illegible] bijzonderheden, waarin de beminnelijke hoedanigheden van den Algemeenen Vader der Geloovigen ook als *Mensch* en *Vorst* op de treffendste wijze uitblinken; gevolgd door de Allocutie van Z. H. gehouden in het Geheim Consistorie, den 20 Mei 1850. Prijs 25 Cts.

Het Onderwijs en de opleiding tot het Christendom, aangeduid als middel, om de Volken in de O. I. Bezittingen naauw en duurzaam aan Nederland te verbinden, door F. F. SCHULTZE, gepensioneerd Hoofd-Intendant der Admin. van het Leger in Oost-Indië, Oud-President van het R. C. Weeshuis te Samarang. Prijs 60 Cents.

Wet op het Briefport en de Rijtuigposterij, welke met primo Augustus in werking komt; met korte ophelderende aanteekeningen en tabellen voor het bedrag van het enkele Briefport, tusschen een honderdtal steden of gemeenten, en de steden Amsterdam en 's Hage, in Zakformaat. Prijs 20 Cents.

GRADUALE ROMANUM, Compleet met 29 Missen en **ANTIPHONARIUM ROMANUM**, beiden in Kwarto. De prijs van het Graduale is ƒ 24 en van het Antiphonarium ƒ 15 gebonden in juchtlederen banden met koperen sloten.

Is verzonden het 25e Blad van den 5en Jaargang van het

LEES-MUSEUM

VOOR

Roomsch-Katholijken van alle standen.

Van dit goedkoope werk, welks rijke inhoud de stof bevat van circa 8 gewone boekdeelen in 8vo, en dat slechts ƒ 3,00 in het jaar kost, en *franco* per post ƒ 4,20, wordt 's wekelijks een vel druks afgeleverd, van 8 bladz. kl. folio formaat, of 16 kolommen; de inhoud is zeer onderhoudend en afwisselend. Nu vier jaren geleden is deze onderneming begonnen, met het doel, om het lezen van slechte boeken tegen te gaan, door het leveren van onschadelijke, aangename en dikwijls nuttige lektuur.

☞ Zie in ons N°. 320 den inhoud van den laatsten Jaargang, waarvan, even als van de drie vorige Jaargangen nog eenige Exemplaren tegen ƒ 3,00 verkrijgbaar zijn.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.